

Samhandlingsprosjekt: Perinatal Mental Helse Voss 2022

Aktører

Voss DPS NKS Bjørkeli
Helsestasjonen Voss (Voss herad)
BUP Voss (Helse Bergen)
Føden på Voss Sjukehus (Helse Bergen)
Barneverntenesta i Voss herad
Pedagogisk-psykologisk teneste (PPT), Voss herad

Forankring

Prosjektet er forankret i ledelsen ved de respektive organisasjoner.

Bakgrunn

Jeg savnet ikke morskjærligheten det første døgnet, for alt var overveldende nytt, og jeg hadde ikke plass til å tenke. Men alt dagen etter skjønnte jeg at det var noe som manglet, og jeg begynte å lete etter morskjærligheten. Jeg gravde rundt i den sønderrevne, utslitte blødende kroppen min, jeg endevendte det forventningsfulle hjerte mitt, men jeg fant den ingen steder.

utdrag fra **Engel av Nylon** (Helene Uri, Gyldendal, 2003)

Veileder i fødselshjelp (2020) skisserer flere anbefalinger knyttet til mental helse i svangerskapet. En situasjonsrapport utgitt av i 2021 beskriver manglende retningslinjer for hvordan anbefalingene i veilederen skal følges opp i praksis. Det finnes faglige holdepunkt for å hevde at psykisk sykdom er den vanligste komplikasjonen ved å få barn.

Voss DPS har befolkningsansvar for spesialisthelsetjeneste innen psykisk helse for voksne i Voss lokalsykehusområde. BUP Voss har tilsvarende ansvar for barn. Helsestasjonen har ansvar for helsestasjonsprogrammet som blant annet inkluderer hjemmebesøk til nyfødte. Jordmor og/eller fastlege følger opp mor i svangerskapet.

Alle aktørene gjør sitt beste for sine brukere/pasienter, men det er enighet om at vi kan få til bedre og flere tjenester ved et tettere samarbeid.

Ett tiltak er felles faglig forståelse av feltet perinatal mental helse gjennomført ved deltagelse på 2-dagers seminar. Et annet tiltak er etablering av et samhandlingsteam som under veiledning skal drøfte saker og problemstillinger som i neste omgang kan føre til strukturelle endringer på systemnivå.

Dette er bakgrunnen for at vi har etablert samhandlingsprosjektet Perinatal Mental Helse Voss 2022.

Begrepsavklaring og ansvarsforhold

Perinatal

Vanligvis defineres den perinatale perioden som svangerskapstiden etter 22. uke, samt barnets syv første levedøgn. I prosjektet har vi utvidet perioden til å omhandle tiden fra svangerskapet blir kjent for kvinnen til barnets første leveår.

I et samarbeid mellom tjenestene der mor og barn trenger oppfølging og behandling fra flere tjenester vil hver tjeneste ha et selvstendig ansvar for helsehjelpen som gis. For at tiltakene skal gi best mulig effekt kreves samarbeid mellom tjenestene, som er et ansvar vi bærer i fellesskap. Dette prosjektet søker å lage systemer som kan sikre at slikt samarbeid finner sted.

Innhold

- Felles fagseminar over to dager om perinatal mental helse, med forelesere Gro Vatne Brean og Are Brean
- Etablering av samhandlingstea

Mål med prosjektet

Prosjektets mål er å gi et bedre tilbud til mødre og spedbarn som har behov for oppfølging, samt å forbedre samhandling på tvers av organisasjoner involvert i oppfølging.

Avgrensning

Prosjektets målgruppe er innbyggere i Voss herad. Spesialisthelsetjeneste-aktørene i prosjektet har et utvidet opptaksområde og må i egen regi gjøre nytte av merverdi av dette prosjektet opp mot øvrige kommuner. Dette kan for eksempel drøftes i underutvalgene eller samarbeidsrådet.

Prosjektperiode

24. mars 2022 – 30. januar 2023.

Samhandlingsteam

Bakgrunnen for ønske om samhandlingsteam er en tanke om at alle som arbeider med gravide, fødsler og barselomsorg; leger, sykepleiere, psykiatere, jordmødre, helsesykepleiere, psykologer, sosialarbeidere og andre yrkesgrupper bør kunne noe grunnleggende om forebygging, diagnostisering, behandling og risikovurdering i perinatalperioden, men at noen skal kunne mer enn andre på enkelte områder. En jordmor skal ikke behandle psykisk lidelse, men kunne noe om det, slik at hun kan støtte kvinnen i viderehenvisning. En psykolog kan arbeide med fødselsfrykt, men ikke uten tett samarbeid med jordmor eller fødselslege. Det er leger som skal medisinere, og helsesykepleiere følger opp barnet. Dette forutsetter samarbeid .

I en artikkel fra 2017 påpekes viktigheten av en "spesialisering" i perinatal mental helse, der både mor, barn og far settes i fokus (Brockington et al 2017). Og i «Fødselsveilederene (DNLf, 2020) påpekes det også at behandling av mentalt helse i perinatalperioden bør skje der det finnes spesialisert kompetanse.

Dette finnes ikke i Norge i dag, men gjennom gode samarbeidsrutiner og kunnskap kan man allikevel utvikle gode tiltak : forebyggende tiltak, likemannstiltak, kriseintervensjoner,

støttesamtaler og mer spesifikk psykologisk behandling (Brokington et al 2017). Vårt ønske er at man i tverrfaglig/tverretattlig veiledningsgruppe sammen kan bli tryggere på legge til rette for god nok oppfølging av kvinner, og deres familier med strev i perinatalperioden.

Veiledningsgruppen vil minimum møtes digitalt 6 ganger av 3 timer. Hensikten er å SAMMEN utvikle tiltak som kan trygge familier i strev. I gruppen kan man legge frem både ulike case, og drøfte mer generelle problemstillinger.

Gruppen vil ledes av Gro Vatne Brean, psykologspesialist, som har lang erfaring med klinisk arbeide individuelt og i gruppe i perinatalperioden, undervisning, og ikke minst veiledning i tverrfaglig/ tverretattlige grupper.

Deltagere i samhandlingsteam

Veileder: Gro Vatne Brean

Turid Leksbø, psykolog, Voss DPS

Mari Harkjerr, ALIS/fastlege, Voss DPS

Gry Omland, LIS3, Voss DPS

Borgny Instanes, sosionom og barneansvarlig, Voss DPS

Britt Inger Raad, BUP

Charlotte Larsen, helsesykepleier, Voss helsestasjon

Margit Holven, jordmor, Føden Voss Sjukehus

Margaret Rekve, psykolog, PPT

Sveinung Hellesen Nygård, kommunepsykolog, Voss herad

Kitty Prestegard, barnevernet

[Forholdet til de andre kommunene i opptaksområdet](#)

Voss lokalsykehusområde består av Voss herad, Kvam herad, Vaksdal kommune, Ulvik herad og Eidfjord herad. I dette prosjektet har alle kommuner fått tilbud om deltagelse på seminar, men bare Voss er innlemmet i samhandlingsteamet.

Gjennom allerede etablerte strukturer, som samarbeidsrådet, underutvalg m.fl. må ledere i de respektive enhetene sørge for at kunnskap og/eller rutine-endringer formidles videre til aktører i de øvrige kommuner.

[Rutiner for innmelding til ledelsen](#)

Dersom samhandlingsteamet ser behov for etablering eller endring av samarbeidsrutiner eller ser behov for tiltak som har konsekvens for drift, økonomi eller organisering, må dette meldes inn til ledere i dette prosjektet.

Turid Leksbø får ansvaret for videreformidling til ledelsen. Hun videreformidler til direktør Frédéric Larsen, som tar initiativ til samhandlingsmøte med de andre lederne i prosjektet.